

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Aschtar Yakob
08-563 087 39
aschtar.yakob@uka.se

Datum 2015-12-07
Reg.nr 31-065-15

Mittuniversitetet
Rektor
851 70 Sundsvall

Anmälan mot Mittuniversitet om bristfällig information rörande obligatorisk fysisk närvaro på distansutbildning

Anmälan

NN har anmält Mittuniversitetet och framför klagomål angående bristfällig information rörande obligatoriska fysiska träffar inom ramen för kursen Interkulturellt socialt arbete med ursprungsfolk och etniska minoriteter på Socionomprogrammet vid Mittuniversitetet. Han har anfört bl.a. följande.

Dokumentet ”Val till termin 7” beskriver de första två kurserna som distanskurser. Informationen om den tredje kursen beskriver explicit att det finns moment med obligatorisk närvaro. Det framstår för honom som att det inte finns obligatoriska träffar på de två första kurserna. På antagning.se kan man läsa att det finns en träff på kursen Interkulturellt socialt arbete med ursprungsfolk och etniska minoriteter. Det är otydligt om det är en obligatorisk träff. När man går in på kursplanen hittar man information om att ”[u]ndervisningen bedrivs i form av föreläsningar, grupparbeten och seminarier” och att ”[f]ör betyg E till A krävs även deltagande i tre seminarier och två gruppövningar. Seminarier och gruppövningar preciseras närmare i studieguiden”. Informationens innebörd skiljer sig åt. Studieguiden för kursen Interkulturellt socialt arbete med ursprungsfolk och etniska minoriteter gick inte att öppna. Till exempel gick den inte att öppna den 16 januari 2015 då han precis hade upptäckt att han var tvungen att vara i Östersund i en vecka och misstänkte att samma sak skulle kunna med hända övriga kurser. Gällande kursen Klass, Etnicitet, Genus och Makt står det i kursplanen att ”[u]ndervisning bedrivs i form av föreläsningar och seminarier”. Det står inget om obligatoriska moment.

Han anser att Mittuniversitetets information är missvisande och otydlig. Informationen som han har fått från fakulteten har inte varit komplett. När han frågade hur det har kunnat bli så här fick han svaret att professorerna har varit otydliga. Han bor i Uppsala och bestämde sig för att slutföra de sista kurserna vid Mittuniversitetet med tanke på att han har varit nöjd hittills och kurserna kunde ges på distans. Det är mycket beklagligt att Mittuniversitetet inte kan tänka sig att lägga föreläsningar på nätet eller hitta en annan lösning för att underlätta för studenterna.

Utredning

Yttrande från lärosätet

Universitetskanslersämbetet har anmodat Mittuniversitetet att yttra sig över vad NN har anfört.

Mittuniversitetet har inledningsvis anfört att det delar NN:s uppfattning att det har förekommit brister i samstämmigheten mellan olika informationsbärande dokument och att informationen om obligatorisk campusnärvaro har varit otydlig. Mittuniversitetet avser att åtgärda problemen. Mittuniversitetet har anfört bl.a. följande.

Bakgrund

Socionomprogrammet vid Mittuniversitetet omfattar sju terminer. De första sex terminerna genomförs på grundnivå och den sjunde terminen på avancerad nivå. Den aktuella kursen utgör en valbar kurs på termin sju och är en s.k. distanskurs. Vid Mittuniversitetet distribueras utbildning i olika former: campusförlagd utbildning, distansutbildning och IT-distans. Skillnaden mellan distansutbildning och IT-distans är att vid IT-distans sker all utbildning och examination på distans, medan distansutbildning normalt har campusförlagda inslag. Om detta förhållande informeras studenterna på Mittuniversitetets webbsida.

Skillnaden mellan distans och IT-distans är inte självklar för studenter eller blivande studenter och det händer att den som har sökt utbildning på distans tror att kursen helt ska genomföras utan fysiska träffar. För studenter med långa avstånd till campus kan sådana missförstånd leda till att de av praktiska eller ekonomiska skäl väljer att avbryta kursen. Det är därför viktigt att informationen till studenterna inför valet av kurs är tydlig och lättillgänglig.

Information till studenterna

Den 30 september 2014, 15 veckor före kursstart, skickades ett informationsbrev till studenterna där de alternativa kursvalen beskrevs. Valet skulle ske senast den 15 oktober 2014 och studenterna hade därför två veckor till förfogande för att informera sig om kursernas innehåll och upplägg. I informationsbrevet angavs vilken kursplan som gällde för respektive kurs och hur man skulle gå tillväga för att hitta kursplanerna på webben. Det framgick också av informationsbrevet att den aktuella kursen gavs på distans. Dokumentet var avsett att informera studenterna om valbara kurser och innehöll därför inte någon mer specifik kursinformation. Tanken var att studenterna skulle finna sådan information i kursplanen.

Utöver informationsbrevet fanns viss information att läsa på antagning.se. Där angavs under rubriken Sammankomster att "[t]räffen sker över fem dagar", dock angavs inte om den var obligatorisk eller inte.

Det är således klart att det har informerats om att kursen innefattade moment som var förlagda till campus. Däremot framgick inte av informationen om dessa moment var obligatoriska.

Kursplan, kursbeskrivning och annan information

I kursplanen ska de övriga föreskrifter som är av betydelse för kursen anges. Sådana föreskrifter kan exempelvis avse obligatoriska moment och, särskilt vid distansutbildning, vilka obligatoriska moment som förutsätter att studenterna är närvarande på campus.

Den aktuella kursplanen anger inte om kursen innehåller campusförlagda obligatoriska moment. Däremot anges att "[k]ursen examineras genom individuell skriftlig tentamen. För betygen E till A krävs även deltagande i tre seminarier och två gruppövningar. Seminarier och gruppövningar preciseras närmare i studieguiden". Av denna skrivning kan utläsas att tre seminarier och två gruppövningar är obligatoriska. Det framgår inte om obligatorier gäller specifika seminarier och gruppövningar eller om det är tillräckligt att studenterna genomför det angivna antalet moment. Det går inte heller att utläsa ur kursplanen om de obligatoriska momenten kan genomföras på distans eller om de kräver närvaro på campus.

Kursinnehållet utvecklas i den kursbeskrivning studenterna fått ta del av. Där anges att samtliga föreläsningar och seminarier är obligatoriska. Informationen i kursbeskrivningen avviker därför från föreskrifterna i kursplanen. Kursbeskrivningen anger inte något krav om fysisk närvaro på campus.

I ett e-postmeddelande till de studenter som valt kursen justerade programansvarig, efter kontakt med kursansvarig, det tidigare meddelade kravet på fysisk närvaro. Istället för en träff om fem dagar skulle den obligatoriska närvaron uppfyllas vid sammankomster vecka nio, under fyra dagar, samt vecka tolv, under en dag.

För att ett moment ska vara obligatoriskt ska det framgå av kursplanen. Övriga informationskällor till den aktuella kursen har innehållit uppgifter om obligatoriska moment som avviker från föreskrifter i kursplanen och vid sådana förhållanden är det kursplanens föreskrifter som gäller. Då kursplanen inte anger vilka moment som förutsätter fysisk närvaro på campus eller om dessa är obligatoriska är det förståeligt att anmälaren har upplevt att informationen har varit motsägelsefull och ofullständig. Tydligheten i informationen och samstämmigheten mellan kursplan, schema och studiehandledningar kommer därför att åtgärdas.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Av 6 kap. 14 och 15 §§ högskoleförordningen (1993:100) framgår att för en kurs ska det finnas en kursplan. I kursplanen ska anges bl.a. formerna för bedömning av studenternas

prestationer och de övriga föreskrifter som behövs. Det finns inte särskilda bestämmelser gällande distansutbildningar.

Reglerna i en kursplan har karaktären av föreskrifter och är därmed bindande för lärosätet och för studenterna. För att regler i studiehandledningar eller liknande dokument ska bli en del av kursplanerna krävs antingen att de förs in i eller biläggs kursplanerna.

I den för ärendet aktuella kursplanen till kursen Social arbete AV, Interkulturellt socialt arbete med ursprungsfolk och etniska minoriteter, framgår att undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, grupparbeten och seminarier. Det anges att kursen examineras genom en skriftlig tentamen och att det för godkänt betyg krävs deltagande i tre seminarier och två gruppövningar. Dessa moment är alltså obligatoriska för studenterna. Universitetskanslersämbetet anser, i likhet med Mittuniversitetet, att det vid distansutbildning bör framgå av kursplanen om obligatoriska moment förutsätter fysisk närvaro på campus eller om de kan genomföras på distans. Den aktuella kursplanen innehåller inte sådana uppgifter och studenterna har trots det fått besked om obligatorisk närvaro på campus. Mittuniversitetet förtjänar kritik för detta. Universitetskanslersämbetet utgår från att de av universitetet utlovade åtgärderna leder till att bristerna rättas till.

Ärendet avslutas med dessa besked.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Ashtar Yakob.

På Universitetskanslersämbetets vägnar.

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Ashtar Yakob
Verksjurist